

Számmisztika és zsurnalizmus

*Az adatszerzés és –értelmezés problémái
a gazdasági újságírásban*

Joób Kristóf
Világgazdaság

1. A gazdasági újságírás és a statisztikai adatok viszonya

- a gazdasági újságíró kettős szerepe a statisztikai adatok felhasználása során
- a statisztikai adatok több szempontból is meghatározó fontosságúak a gazdasági újságírásban
- a gazdasági újságíró alapvetően háromféle módon kerül kapcsolatba statisztikai adatokkal

1.1. *A menetrendszerűen megjelenő gazdasági statisztikai adatok közvetítése*

- lehet a KSH, az Eurostat, más hazánk számára fontos ország statisztikai szolgálatai, cégek, kutatóintézetek által rendszeresen közölt adat
- a gazdasági makrofolyamatokat leíró számok vagy a cégek beszámolóí mellett szerepelhetnek a pillanatnyi gazdasági helyzet- vagy a jövőbeni kilátások megítélését firtató felmérések eredményei is (például: Ifo-index, Markit PMI stb.)

1.1. *A menetrendszerűen megjelenő gazdasági statisztikai adatok közvetítése*

- az újságíró által megkapott adatokat lehetnek interpretáltak, de nem feltétlenül
- a cikk írója kérhet értelmezést egy szakembertől, vagy véleménycikk/háttéranyag formájában maga is vállalkozhat erre

1.2. Statisztikai adatokkal alátámasztott elemzések, jelentések ismertetése

- a közlés itt is lehet rendszeres, de egyszeri is
- a készítő lehet állami szerv, nemzetközi szervezet, kutatóintézet, tanácsadó cég, bank vagy más vállalat, NGO
- az adatok minden esetben interpretáltak kerülnek az újságíró kezébe, mivel ez szolgál az elemzésekben megfogalmazott állítások alapjául
- az újságíró fő feladata ebben az esetben az elemzésbe foglalt gondolatmenet és az azt alátámasztani hivatott adatok pontos közvetítése

1.3. Statisztikai adatok önálló gyűjtése egy az újságíró által megfogalmazott kérdés vizsgálatához

- az adatszerzést megnehezítheti, hogy a vizsgálni kívánt összefüggést leíró viszonyszámok nem mindig állnak rendelkezésre, nehezebben hozzáférhetők vagy nem kellően frissek
- jóllehet a cikk ötletének alapját egy sejtés, vagy más elemzésben olvasott gondolat képezi, nem szabad az adatokat az előzetes koncepcióhoz szabni (A Magyar Statisztika Etikai Kódexe)

1.3. Statisztikai adatok önálló gyűjtése egy az újságíró által megfogalmazott kérdés vizsgálatához

- az interpretálást kellő körültekintéssel az újságíró is elvégezheti, de az adatok alapján megfogalmazott erősebb állítások alátámasztására érdemes szakértői véleményt is segítségül hívni

2. Problémák, újságírói szempontok

- a számok valóság könnyebb megragadhatóságának ígéretét hordozzák magukban
- az újságírói keret gyakran korlátokat szab a háttér pontos leírásának (Etikai Kódex)
- a különböző forrásokból származó adatok összehasonlíthatóságának problémája

Köszönöm a figyelmet!